

X
M. PAULI JUUSTEN,
EPISC. QUONDAM AB.
CHRONICON EPISCOPORUM
FINLANDENSIIUM,
ANNOTATIONIBUS ET SYLLOGE MONU-
MENTORUM ILLUSTRATUM.

CUJUS
PARTICULAM LV,
CONS. FAC. PHILOS. R. ACAD. ABOËNSIS,
PRÆSIDE
M. HENRICO GABRIELE
PORTHAN,

*Eloqv Professore Reg. & Ord Equ. Ord. R. de Stella Polari, R.
Acad. Litt. Human. Hist. & Antiquitt. R. Societ.
Sc. Upsal. Membro, &c. Socio,*

Publicæ bonorum censuræ submittit
JONAS WIKFORSS,
Jemtlandus,

*In Audit. Mathematico die XXIII Aprilis MDCCC,
b. a. m. consuetis.*

ABOÆ

In Officina FRENCKELLIANA,

THESES I.

Olim solenne fuit docere, eos qui Divinum aliquod esse Numen negarent, vera virtute præditos esse haud posse; utpote quibus pulcherrima ejus pars, pietas in Deum deesset; nunc autem, turpi sane vitio ingenii humani, inventi sunt qui contendere haud vererentur, in iis, qui nullum esse Deum credant, inprimis perfectam inesse posse virtutem.

Thes. II. Quamvis in bruta hominibus dominium competat; inde tamen non sequitur, esse licitum, ea temere vel cruciare vel vita privare.

Thes. III. Ut Theoria artium recte & prudenter culta atque adhibita, vehementer utique prodest; ita præposterum ejus studium artibus posse nocere, certum est. Quo multorum pertinet Philosophorum conatus, qui cancellos Poëtis, ultra quos ingeniis sui vagari non liceat, arctos præscribunt, & genera quævis severe definiunt, quæ sola eis excolere & ornare liceat.

Thes. IV. Qui sanitatis suæ quocunque modo prodigi sunt, per ambages id agunt quod manus sibi ipsis inferentes promptius faciunt.

Thes. V. Casus quosvis infelices, vel privatis hominibus, cum morbos ac paupertatem, vel totis populis contingentes, cum bellum, pestem, terræ motus, &c. ut poenās positivas iis ob commissa delicta a Deo immisas, habere, temere haud licet.

Thes. VI. Legibus civilibus, vel a sapientissimo Legislatore sancitis, omnia tamen scelera omnesque injurias posse caveri, sperandum non est.

Thes. VII. Qui rationi imperium in consilia vitamque humanam a naturæ nostræ Auctore constitutum abrogare, præjudiciisque ac humanæ auctoritati illud deferre corantes, errores exaggerant ab hominibus rationis judicio fidentibus sæpe commissos; non meminerunt, dubium, quem substituere volunt ducem, in multo plures periculosioresque insidias & fraudes hominem impulsisse.

Thes. VIII. Ridiculam autem non minus quam absopam iniit rationem ingenii, tenebras hominibus commendandi, qui nuper docuit, uti quidem ratione nostra nos debere, non autem eandem *legui*.

Thes. IX. Nec minus absurdum illud est ejusdem consilium, quod svaadet, ut potius explorare debeamus quam præjudicia noxia sint, quam ad illa condemnanda atque exuenda homines hortari.

INDEX.

- dam misus, ab Episc. Arvido adjuvatur 656. 657. Arcem Ab. frustra obsidet, & urbem incendit 658.
- Nicolaus* Catilli, Archiepisc. Upsaliensis: ejus literæ de electione Episc. Ragvaldi II, 786.
- Nicolaus* Eskilli, jussu Christierni Tyranni ante castrum Raseborg decollatur 33. 656.
- Nicolaus* (Clavus) *Fleming*, Legifer Finland. 414 sqq. 506.
- Nicolaus* Grabbe. Vid. *Grabbe*.
- Nicolaus* Lydechini (Clavus Lydekeson) Capitaneus Castri Aboënsis 19. 416. 443. 452. 455 sq. 477 sq. 506. Erigit & fundat Altare, Sacellum & Præbendam Clericorum 19 sq. Mandatum ei a Rege datum de Finlandia excolenda 418 sqq.
- Nicolaus* Magni 249, Advocatus Alandiæ, prædium donat Mensæ Episcopali 226.
- Nicolaus* Olavi de Särkilax (Stiernkors), Senator Regni Pater Episc. Magni III, 449 506. 611 sq.
- Nicolaus* Thuronis, Bjelfe, Præf. Österlandiarum & Dapifer Regni 273. 283. 304. 307. 311. 323 sq. Legifer Finland. 326. Ejus Testamento Eccles. Ab. prædia quædam accipit 353 sq.
- Nicolaus* Thomæ, Oeconomus Eccles. Aboënsis 677.
- Niitugård* (Fenn. Niitukartano) prædium Equestre parocciæ Lemo, ubi Episc. *Johannes* III mortuus fuit 387. 796. Cui cognatus fortasse fuit *Jonis af Niitukartano* 387. 640.
- Nils Olafsson*. Vid. *Nicolaus* Olavi.
- Nobiles* Finlandenses filias suas olim Mercatoribus Aboënsibus nuptum dedisse, & eorum filias uxores duxisse, reperiuntur 424 433. 639 sq. 646. 729.
- Nobili* (Nobiles) Anglicani, *Nobles*: eorum ratio ad pecuniam Svecicam 491. 498.
- Norby* (Severinus) Præfectus Classi Danicæ, Finlandiam affligit 649. 658. 806. A 1522 Arci Ab. a Nicolao Arvidi

P p p p p

obses-

INDEX.

- oblesse succurrit, urbemque capit & spoliat 33. 658
sq. 660 sqq. Eum fugiens Episc. Arvidus naufragio
perit 659 sqq.
- Norrman* (Ge.) Superintendens generalis Ecclesiæ Svecanæ
692 (cf. 734). Ei Mich. Agricola adulatur 739 sq. (cf.
736 not. 843) 742.
- Norrmark* præd. 403. 458.
- Notarii Publici* in Finlandia 610 sq.
- Nova Capella* 719. An eadem ac Sacellum Omnium San-
ctorum? 623.
- Novgorod*. Cf. *Rusfi*. An ibi Episc. *Johannes* Westphal sit
mortuus? 385 sq.
- Nousis* ecclesia Finland. 159. 182. 214. 226. 329. Ibi S.
Henricus sepultus fuit 158. Ejus sepulcrum ornatur
349. 470. Ibi monstratur ædícula ubi corpus S. Henri-
ci primum fuit conditum 158. Initio fuit Præposito as-
signata 253. An ibi prima fuerit Episcopalis Cathedra?
105. 185. *Antiqua Nousis* 458. 791.
- Novus Chorus* 696. Vid. *Nova Capella*.
- Nummespää* præd. 439.
- Nummi* Aboenses. Eorum valor 495. 497 sq. Cfr. *pecu-
nia & pretia*.
- Nummis* sive S. Catharinæ Ecclesiæ, 182. 216. 245. 786.
Reditus Episcopales & Curati inde provenientes Capel-
læ Omnium Sanctorum concessi 26. — *Nummis* præ-
dium 258.
- Nuolima* prædium parocciæ Lundo 432.
- Nya Chor.* Vid. *Nova Capella*.
- Nyby* f. Ecclesia S. Martini Finl. 411.
- Nybygd*, prædia ibidem commemorantur 222.
- Nykyrka* Ecclesia Finland. 515.
- Nylandia* videtur a S. Erico fuisse subjecta 52. Cur eam
præcipue occupaverit? 52. Unde nomen habuerit? 53.
Colonia Helsingorum illuc deducta (cf. *Helsingi*) 192.
230.

INDEX.

- 230 265. 316 sq. Rei pecuariae olim praecipue dedita
192 sq. Paruit olim Praefecto Wiburgensi 136 230. E-
jus Praefecti 249.
- Nyslott*, Vid. *Olaffsborg*.
- Nystaden*, pars nova urbis Aboënsis, a. jam 1416 comme-
moratur 441.
- Nådendal*, Coenobium ibi olim florens 407 sq. 486 sqq.
549 [?]. 527. 704. 705 sq. Ejus initia 449 sqq. 488 sq.
592 sqq. 800. Per Reformationem Ecclesiae perdit sua
praedia & redditus, & reliquæ Sorores inopia premuntur
705 sq. quæ severe tractantur 706. Urbs ibi condita 597.
- Nåbbeskatt* (& Nåbbeskatt-smör) 230. 516. 517. 564. 689.
- Nöteborgum* (Ruslis *Orechometz*) a Russis conditum 242.
Ibi pax cum Svecis pangitur 244.
- Oeconomi* Ecclesiae Aboënsis 209. 255. 383. 603 sq. 677.
699 722 sq.
- Officiales* Ecclesiae Cathedralis. Vid. *Oeconomi*. *Officiales*
Episcopi 273 (cf. 357). 812.
- Oke*, vid. *Ake*.
- Olaff* (cf. *Olavus*) Diekn (cf. *Diäkn*) 413. 414. Tavast,
Tavest vel Tavist, Pater Episc. Magni 423. 433 449.
(cf. *Tavast*).
- Olaffsborg*, Arx, postea *Nyslott* dicta, exstructa ab Erico
Axelii Tott 26. 580 sq. Non vocabatur Landscrona,
nec a Thorkillo Canuti aedificata fuit 135. 580.
- Olandia* pro Alandia (non Oelandia) 29.
- Olavus*, Archiepiscopus Upsal liem de quarta pelle a Ta-
vastis Episcopo Ab. debita dijudicavit 212. 234.
- Olavus* Ingemundi 443.
- Olavus* Johannis, Praepositus Arosiensis, Aboæ natus, di-
tat Altare Clericorum 454.
- Olavus Magni*, Episc. Aboënsis 24 sq. 528 - 544. Nepos
Episc. Magni Tavast, qui eum ab infantia educavit 24.
P p p p p 2 Na-

INDEX.

Natus in Rungo Parœciæ Pikis 24. Patre mature orbatus 532, de quo ac gente sua nihil notum, ut & matris suæ nomen ignoratur 528 sq. (cf. tamen 532). Henricum Nicolai & Luciam Olavi parentes non habuit 529 sq. 531, neque Dieknorum armis gentilitiis utebatur 530. Sorores suæ *Elin* & *Brigitta* Arvesti 432. 475. 512. 531 sq. Parisiis literis studuit, ibique Magister & Theol. Baccalaureus factus, fuit Lector Ethicorum & Pædagogista, nec non Rector Universitatis? 24. 533 sq. Curatus in Kyrkeslätt, postea Præpositus & tandem Episcopus Aboënsis 485. 514. 530 sq. Capellanus & deinde Consiliarius R. Christophori (it. Caroli) 535. Romæ consecratus 24. Quos ibi sumtus fecerit 534. Reditus ex ecclesia Masku ab Avunculo Nâdendalensibus concessos, ob inobedientium eorum revocavit 20. 487 sq. An faverit Christierno I, 538 sq. Epitaphium suum 538.

Olavus Petri, Phase. Chronicon suum R. Gustavo vehementer displicuit 685 sq. 715. 747 sq. Post calamitatem suam adhuc auctoritate floruit 738 sq.

Oluf Eriksön Legifer? 729. 730.

Omnium Sanctorum Capella & Præbenda tempore Episc. Conradi erigitur 25. sq. 551. 604. 621 sqq. Ei Canutus Posse prædium donat 623. Reditus sui 694. Ei ecclesia Nummis cum singulis redditibus Episcopalibus & Curati conceditur 26.

Opificiorum in Finlandiam introductorum vestigia 248, 523.

Ora, vid. *Öre*.

Ordinarius Patrum Prædicatorum ab Ep. Benedicto constituitur 237.

Orebowetz, vid. *Nöteborg*.

Ortones, *Örtuga* (*Örtuger*) 377. 498. 560. 795.

Ofili-

INDEX.

Ostlienses Piraticæ olim dediti 142.

Osterlandia, vid. *Österlandia*.

Ostiacki an Fennis cognati? 76 sq. Tab. p. 88.

Ostrobotnia a Svecis occupatur 111 sq. Prisca ejus conditio 111 -- 113. 137. Ejus ecclesiæ 111. 231 sq. 368. 691. Septentrionalis in duas divisa erat Parœcias 232. Eam Ep. Hemmingus visitat 280. Decimæ Curatis suis pendendæ 232. 315. Ejus status seculo XIV, 315. Ejus Præfecti (cf. *Korsholm*) 139. 728. Meridionalis incolæ privilegium obtinent mercaturam per totam Ostrobotniam faciendi 303. 315 sq. Iis R. Ericus Magni favit 303. De Schola in Ostrobotnia condenda Ep. Paulus Juusten apud R. Johannem, incolarum rogatu egit 765.

Paavisk (Bengt) 413. cf. *Pogwisch*.

Padais prædium 457.

Padis Monasterium Ord. Cisterc. in Estonia. Ei R. Magnus concessit jus Patronatus in Ecclesiam Borgo ejusque Capellas 306 sqq. 310 sq. It. Piscaturam Salmonum in Helsing-å 307. 323. In quo illud jus Patronatus constitit 305. Eorum inde redditus 309. Illud cur Episcopi Aboenses extinguere aut saltem imminuere studebant 309 sqq. 405 sq. 488 sq. Confirmatum fuit Monachis a R. Erico 260. 272, Alberto 406, & Erico Pomerano 406; sed ab Episc. Magno Tavaft pro 100 Nobilibus (Nobler) redemptum 310. 404. Iidem Monachi prædia in parœciis Nylandiæ Kyrklått & Ingo habebant 489. Literas confraternitatis Episc. Beroni & Capitulo Ab. dabant 406.

Pæmar Ecclesia Finl. 329.

Pagani ecclesiam novam Fennicam infestantes, maritima imprimis loca vexabant 141. *Paganorum* in Finlandia lucos & delubra Papa ecclesiæ Fennicæ donabat 107. 181.

Paimala prædium 433.

P p p p p 3

Pal.

INDEX.

Palke (Pelles) 230.

Paltla prædium 429.

Papa Romanus Ecclesiam Fennicam sub suam protectionem recipit 101. 179. Jubet Milites Christi in Livonia Ecclesiam Fennicam defendere 102. 179 sq. Jusjurandum obedientiae ei ab Episcopis præstitum 574. 647: cf. 806. Pecuniam ex Finlandia corradit 789 sq. 793. Permisit sedem Episcopalem Finl. Aboam transferri 183 sq. Prohibet Mercaturam cum Ecclesiae Fennicae hostibus 101 sq. 106. 179. Cf. *Bulla*, *Indulgentiae* &c.

Papalem curiam Episcopi visitare, vel per se vel per procuratores, diligenter debebant 572. 574. 647.

Pargas Ecclesia Finlandiae 393.

Parisis nostri olim studebant literis 330. 347.

Paræcia Fennicae 245. 329. 404. 411. 515. 611. 691. Cf. *Ecclesiae*.

Parrochiale Altare, vid. *Altare*.

Patronatus jus R. Magnus II nonnisi in X ecclesias Fennicas habuit 273. In Borgo Fratribus Padisensibus concessum. Vid. *Padis*.

Paulus (M.) Skel (*Skäl* vel *Stubl*?) Archidiac. & tandem Præpositus Aboënsis 32. 716 sqq. (cf. 772). *Juusten*, vid. *Juusten*.

Pauperum Decimæ, vid. *Decimæ*.

Paupertas Cleri Finland. paulo post reformationem ecclesiae 707 sq.

Pax cum Russis Nöteborgi composita 243 sqq. Ejus formula ib. An anno 1348 renovata? 301 sq. Induciae cum iisdem initæ a. 1374 expirabant 409 sq. Induciae cum iis pactæ novennales 521. Item a. 1468 factæ quinquennales 594. It. 1504 (& 1510?) vicennales 643 sq. It. pax 1557, 43 sq. 749.

Pecunia (cf. *Moneta* & *pretia*). Ejus olim in Fennia ratio 447.

INDEX.

491 sq. 495. 498. Papæ ex Finlandiâ collecta 789 sq. 793. Peregrina in Finlandiâ fuit in usu 447. 495. 498. *Pedersöre* Ecclesiâ Ostrob. Meridionalis 111. Ejus Curatus fuit Præpositus Ostrobotniæ 376 sq.

Pelles: Ferinarum magnum erat pretium 248. Eæ loco Decimæ Episcopalis multis Finlandiæ locis pendebantur 274. Eas simul cum tributo regio Episcopis colligere licuit ibid. Eorum quatuor Episcopo pendere (vi pactionis olim initæ) Tavasti debebant 211; quarum cum quartam Episc. Magnus I iis (circa a. 1307 aut 1308?) ad tempus remisisset 212, (ob cladem nuper a Russis passam) neque postea eam pendere volebant: unde lis orta fuit diuturna 211 sqq. 234 (cf. 122 sq.). Quam controversiam diremerunt partim R. Magnus 234 sq. partim Archiepisc. Petrus 212 sq.

Pemar, vid. *Pemar*.

Permii Fennis cognati 75. Eorum lingua cum Fennica comparata 88 Tab. cf. 81 sq.

Perno Ecclesiâ Nylandiæ (olim Capella Ecclesiæ Borgo) 307 311. 406.

Pestis Fenniam afflixit (circa a. 1407) 523. Wiburgi grassabatur (a. 1530) 759. Raumoæ (a. 1537) 677.

Petri (S. S.) & *Pauli* Altare. Vid. *Altare*, Præbenda, Prædia.

Petrus (M.) Benedicti, Canonicus Ab. 456. 476. *Joansson* (f. Jönsson) 230. 249.

Petrus Elavi Arosiensis Episcopus, minister convertendorum Careliorum 133 sq. 210.

Petrus Philippi Archiep. Upsaliensis 231. Dirimit litem inter Episcopum Ab. & Tavastos de quarta pelle Decimæ Episcopalis 212 sq. Visitat Diocesim Aboënsensem (a. 1335) 234 sq. Phocarum Decimas in Alandi solis dari jubet Curatis 235 sq.

Petrus Postoll 349. *Ragvaldi* Canonicus Ab. & Præbendatus

INDEX.

- datus Corporis Christi, tandemque Decanus (ultimus)
 Ecclesiæ Aboënsis 41. 697. 721 sq.
Petrus (M.) *Särkilax*, primus Religionis Evangelicæ in
 Finlandia præco (jam a. 1522) 34. 667. 668 sq. 684.
Petrus Ålanning, Civis & Senator urbis Stockholmenfis,
 condit Altare & Præbendam S. Mariæ, S. Henrici & S.
 Erici in Ecclesia Aboënsi 397 sqq. Ejus vita 396 sqq.
 Fuit Consul Stockholmiensis (qui Magistratus olim am-
 bulatorius fuit?) 196. cf. Nettelbladt Schwed. Bibl. o-
 thek, T. III. p. 234 sq.
Petåsmåki (vel Sylttilå) prædium 434.
Philip Carlsson 420.
Phocarum decimæ. Vid. *Decima*.
Piickis Ecclesia Finl. 434. Episcopo Beroni a Reg. Mar-
 garetæ & R. Erico oppignoratur 17. 404. Cfr. *Misfa*
Auroræ.
Piratæ (Vitaliani) damna Ecclesiæ Ab. intulerunt 17. 409.
Piscatores Episcopi quatuor, & unus faber, omnibus tribu-
 tis & operis Regi debitæ exemti 275.
Piscatura Salmonum in Lammais (fluvii Kumoënsis) &
 fluvio Kymene mensæ Episc. confirmatur 466. (cf. *Ab-
 borfors* & *Lammais* it. *Kemi*). In Helsing-å Monasterio
 Padisensi donatur 307. 323.
Piscis quisque quartus, in piscatu Salmonum Kymmenen-
 si, ad Regem olim pertinuit; quo tamen onere Episc.
 Aboënsis fuit liberatus 466 sq.
Pisu prædium 505.
Pogwisch (Otto) 524.
Pons Aboënsis: Seculi XV initio adhuc lis de ejus ædifi-
 candi onere inter cives Aboënses & incolas regionis
 circumjacentis fuit acta 520.
Portio cibaria. Vid. *Matfkott*.
Portus Tavastorum ubi quærendus? 116 sq.
Posse (Canutus) 443. 623. 625. 805. Wiburgum contra
 Rus.

INDEX.

Rufos defendit 28. 626 sq. Magiæ infamia temere ad-
 spersus 627 sq. 632. 805. Liberalitas ejus in Ecclesiam
 Ab. 623. 631. Amicus Episc. Magni Stiernkors 28. 627.
 Moritur a. 1500, 28.

Præbendæ Ecclesiæ Aboënsis 691 sqq. cf. *Altare. Canonici-*
cales 37. 41. 698. *Animarum* 19. 442 sq. 694. S. S. *An-*
nae & Andreae 446 sqq. 694. S. *Bartholomæi* 363. 398.
 693. S. *Catharinae* 352. 361. 446. 694. A quo instituta?
 17. 351 sq. 361. *Novi Chori* 696 sq (cf. *Nova Capella*
& Nye Chor). *Clericorum*, vid. *Divæ Virginis. Corpo-*
ris Christi 18. 429. Addita ei commoda 435 sq. *Præ-*
bendati ejus 605. 613. 692. Reditus ejus 692 sq. S. *Cru-*
cis 694. B. *Georgii* 19. 281. 437 sqq. 693. S. S. *Hen-*
rici & Erici 392 sqq. S. *Johannis* 437 sqq. 693. S.
Laurentii 401. 693. S. S. *Petri & Pauli* 19. 444 sq.
 694. *Parochialis*, vid. S. *Virginis. Trium Regum* 694.
Omnium Sanctorum 25 sq. 551. 604. 621 sqq. 694. 792.
 S. *Sigfridi* 352 sqq. 694. *Præbendati* ejus 353. *Divæ*
Virginis sive *Clericorum* 452 sqq. 693. S. *Virginis* si-
 ve *Parochialis* 693.

Præbenda Præpositi Aboënsis 691 sq.

Præbendæ tres Wiburgi a R. Carolo fundatæ 20.

Præbendas Ecclesiæ Ab. omnes R. Gustavus sensim ærario
vindicavit 693 sqq. 697 sqq. 714 sq.

Prædecessores h. e. *Majores*, qui ante nos vixerunt 9. 10.

Prædia Ecclesiæ erant libera 270. Ecclesiæ Ab. sensim ac-
 quisita 223 sq. 226 sq. 228. 252. 254 sq. 259 sq. 271 sq.
 281. 350. 352sq. 354. 361. 363. 383 sq. 391 sq. 393 sqq.
 403. 405. 407. 429. 432 sq. 437 sq. 440 sq. 444 sq. 446
 sqq. 453 sq. 457 sq. 459. 466. 623. Reditus inde pro-
 venientes 691. Ea Nobiles post Reformationem recu-
 perare poterant; qua facultate multi abutebantur 695:
 reliqua Rex ærario vindicabat 695 sq.

Prædia libera & tributaria 270.

Q q q q q

Præ

INDEX

- Prædia* mensæ Episcopi Aboënsis acquisita 15. 257 sq. Reditus inde annuatim provenientes 697 sq. *Ærario* vindicata 696 sq. 809 sq.
- Prædia* mensæ Præpositi Ab. donata 383. 407.
- Prædicatores* (Fratres), vid. *Dominicanorum Ordo & Conventus*.
- Præfecti Finlandenses* 135 sq. 201. 214 sqq. 220 sqq. 248 sq. 321 sqq. 412 523 sqq. 635 sq. 726 sqq. *Aboenses* 635. 727. *Castelholmenses* 216 sq. 249. 257. 412. 414. 524. 635. *Korsholmenses* 636. *Raseburgenses* 728. *Tavastburgenses* 636. *Wiburgenses* 636 (Cf. *Præf. Finland.*)
- Præfecturæ* Finlandenses pro Arcium numero auctæ 597.
- Prelati & Prælaturæ* 560. 617.
- Præpositi* Aboenses 253. 342. 351. 361. 384. 412. 434. 456. 460. 476. 512. 602 sq. 635. 714 sqq. 795.
- Præpositura* Aboæ (a. 1340) instituta 253. Ei IV Ecclesiæ primum adnexæ 253. Reditus ad eam pertinentes 691 sq.
- Prætorum* pretia (a. 1238) 248.
- Presbyteri* pro spuriiis suis pendebant pecuniam Episcopo 663. 807 sq. Iis Episc. Hemmingus interdixit, ne filios aut filias suas domi alerent 277 sq. 279.
- Presbyteriis* Alandiæ immunitas a tributo regio &c. concessa 468.
- Pretia* rerum variarum 262. 377 sq. 432. 605. Eorum mensura 229.
- Priores* Ordinis Prædicatorum 209. 237 sqq.
- Privilegia* Ecclesiæ Aboënsi data & confirmata 233 sq. 271 sq. 276. 355 sq. 405. 468. 518. 577.
- Privilegiarum* Cleri confirmatio 606 sq.
- Procuraciones* Episcoporum 733. 745 sq. 812.
- Procuratores* Nationum in Acad. Parisiensi 330.
- Pruscorum* Skillingor. ad Svecicam pecuniam ratio 447. 498.
- Psalteria* Latina in Ecclesia Fennica olim usitata 570.
- Psalterium* a quo fuerit primum Fennice versum 41. 744 sq.
- Pub.*

INDEX

Pulveris Pyrii usus jam ante tempora Canuti Posse &

Svecis & Russis notus 629 sq.

Pund, mensura frumenti 690 (cf. 474).

Pyhä prædium 392. 403.

Pyttis ecclesia Nylandiæ 515. 611.

Pärkiö prædium 434

Pöytis Ecclesia Finland. 329.

Quarta pellis. Lis de ea vid. *Pelles*.

Quenorum sedes in Ostrobotnia quæri non debent 113.

Ragnastala? prædium 439.

Ragvaldus I, Ostrogothus, Episcopus Ab. 12. 190 -- 195.

Cancellarius fuerat R. Eriici 190. It. Ducis Birgeri 13.

190. *Matškott* (portionem cibariam Curatis pendendam)

Finlandiæ incolis imposuit 13. 191. An a Papa obtinue-

rit potestatem IV Canonias in Råndâmâki fundandi?

194. Fuit Regni Senator 779. Obiit (a. 1266) & in

Råndâmâki tuit sepultus 13. 195. Non confundendus

cum Ragvaldo Episcopo Scarenfi 194.

Ragvaldus II, Alandus, Episc. Aboënsis 14. 216 -- 223.

Antea Canonicus Aboënsis, a. 1300 Episcopus eligitur

785. Castrum Kuusto ædificavit 14. 217. Composuit

litem Nylandorum de Portione Curatorum cibaria (*Mat-*

škott) 192. Literas Indulgentiarum dedit (a. 1311) Tem-

plo in Liikis fundando 216. 329. Moritur (a. 1321) 15.

Ragvaldus Stigulfsson, Judex Territ. Piikilensis 546.

Rabkamala prædium 437.

Ram (Torsten Salmonsson) Præf. Tavaft. 728.

Rangvaldus, vid. *Ragvaldus*.

Raseborg, arx a Bo Jonsfon exstructa 17. 387 sq. Ejus

Præfecti 728. Ante hoc castrum Hemmingus Gadd &c.

jussu Christierni Tyranni trucidantur 656.

Ravas prædium (Friiskala) 442.

Q q q q q 2

Rau-

INDEX.

- Raumo* urbs 597. Privilegia a Regni Senatu accipit 579.
 It. a R. Christiano I ibi. Annotationes de rebus quibusdam ibi gestis 676 sq.
- Raumoënse* Cœnobium 587. 677 (cf. Cœnobium). Collegium s. Schola 599. 671. 677. 725 sq.
- Rector* Academiæ Parisiensis 347. 533.
- Rectores* Scholæ, vid. *Schola* & *Scholasticus*.
- Rector* Scholæ Aboënsis: ejus Stipendium 561. 743. 805.
- Reditus* Episcopales 267. Eos R. Gustavus colligendos Johanni Västgotho commisit 662. His censum imposuit 666. Ecclesiæ & Capituli Aboënsis accurate sibi indicari voluit 688.
- Reditus* Sacerdotales in Alandia 515 sq. In Carelia 230. 263 sq. 315. In Nylandia 265 sq. In Ostrobotnia 232. 315. In Satacundia 516 sq. In Savolaxia 231. 355. In Tavastia 123. 233. 262. 517. 557. Cf. *Decimæ*, *Mutskott*.
- Reformatio* Religionis: ejus propagandæ prima in Finlandia (per Petrum de Särkilax) molimina 667 sq. 684. Ab Episc. Martino promovetur 672 sqq. Eodem more in Fennia ac in Svecia peracta fuit 701 sqq. Ejus exsequendi modus non omnibus (etiam Evangelicis) usquequaque placuit 36. 38. 685 sq. 707 sq. 738. Cf. *Agricola*, *Martinus* Skytte, &c.
- Reges* Fenni olim non habuerunt 61 sq.
- Religio* veterum Fennorum 93 sq. 774 sq. Christianæ in Finl. introducendæ vel studio vel prætextu Finlandia Svecis subiecta fuit 47 sq. (vid. *Christiana Rel.*)
- Reliquiarum* festum, vid. *Festum*.
- Remigius* Gissonis, Canonicus Aboënsis 512. Ex gente Frillorum? 801.
- Reso* Ecclesia Finland. 245. Præposito tributa 253. Vicarii ejus perpetui ibi constituti 406.
- Revalia* ab Estonibus rebellibus obsessa, quibus Fenni auxilio veniunt 313 sq. *Revaliensis* pecuniæ ad Svecicam ratio 447. 498. Re.

INDEX.

Revaliensium & *Wiburgensium* lites sopitæ 312.

Rboderus, vid. *Rodgerus*.

Rigenſes, cf. *Mercatores*.

Rodgerus Præpositus Ab. 460. 512.

Rodulfus Antistes Finlandensis ecclesiæ primus 11. 164 sq.

Rolf, vid. *Rolof* (& *Rodulfus*?)

Rolof Matsſon Præfectus *Wiburgensis* 729. It. *Raseburgensis*, qui *Hemmingum Gadd* &c. *Christierni Tyranni* jussu decapitari fecit 33. 656. 728 729.

Romanam Curiam omnes *Episcopi* visitare vel per se vel per procuratores debebant 574.

Rudolphus, vid. *Rodulfus*.

Rungo præd. 434. Locus natalis *Episc. Olavi* 24. 530 sqq.

Ruonakallio prædium 432.

Rusko Ecclesia Finl. 411. Ad Præpositum *Aboënsem* pertinuit, cujus loco perpetui Vicarii ei præſciebantur 406 sq.

Rusſi an *Finlandiæ* olim imperaverint? 89. 114 - - 118 (cf. 137 sq.). Ex eorum Monumentis parum lucri nostræ ſperandum *Historiæ* videtur 114. Crudeles olim (inprimis *Novogrodenſes*) ac fere perpetui *Finlandiæ* hostes 10. 12. 139 sqq. ac reliquorum populorum barbarorum ecclesiam *Fennicam* affligentium vel ſocii vel duces 100-104, 114 - - 118. 139. 140. 172. Eorum expeditiones contra *Fennos Christianos* partim maritimæ erant, partim hieme ſuſcipiebantur 142 sq. An religionem *Christianam* in *Finlandia* propagaverint 95. Quale in *Estoniam* & *Livoniam* imperium olim exercuerint 115 - - 118. 141. Eorum in *Sveciam* expeditiones piraticæ 50. Eorum in *Finlandiam* irruptiones 10. 12. 100. sq. 106. 115. 128? 139 - 142. 169. 172. 201. 211 sqq. 214. 217. 218. 240 sq. 409 sq. 520 sq. 578 594 sq. 632 sqq. (cf. 655). Eorum crudelitas 410. Induciæ cum iis factæ, vid. *Pax*. Spoliant urbem *Aboënsem* & curiam *Episcopi* in *Kuusto*

INDEX.

- (a. 1318) 217 sq. Carelia devastata Wiburgum frustra ob-
fident (a. 1322) 241 sq. (Scriptorum Rusficorum de hoc
bello narrationes 441 sq.) Wiburgum frustra oppugnant
(a. 1497) 27. 626 sq. ac deinde, prima hyeme, Careliam,
Savolaxiam atque partem Tavastiæ, Ostrobotniæ borea-
lis & Nylandiæ vastant 27. 633. Cf. *Bellum Rusficum*.
- Rutheni*, vid. *Rusfi*.
- Ruuth* (Otto) Danorum Aboam spoliantium Dux 31. 650.
- Råfste-Ting* 416 418.
- Råndåmaki* (Ecclesia S. Mariæ) prope Aboam: ibi olim
erat Templum Cathedrale Finlandiæ 105. 185. 190. quod
Templum Fennicæ antiquissimum habetur 97. Prima e-
jus in monumentis prisca mentio 12. 190. Ibi Episco-
pi Bero, Ragvaldus I & Catillus sepulti fuerunt 12.
13. 200.
- Rök* (cf. *Fumus*) 211. 495.
- Sacellum*, cf. *Capella*, *Chorus*, *Altare*.
- Sacerdotes*, vid. *Clerici*, *Curati*, *Presbyteri*.
- Sacrificia* an Fennis veteribus in usu fuerint? 24. 774.
- Sacrum* Auroræ, vid. *Auroræ*.
- Sagu* Ecclesia Finland. 227 sq.
- Salmonum* piscatura, vid. *Kemi*, *Kymmene*, *Lammais*, *Padis*.
- Salo* Ecclesia Ostrobotn. borealis prima 232. Ad Diocce-
sin Aboensem semper pertinuit 368 sq.
- Salviala* præd. 398.
- Saltvik*, Curia, i. prædium (non tota Ecclesia, ut male ha-
bet Nob. *Botin om Svenska Hemman* P. II. p. 53.) Men-
sæ Episcopali permisa 272. 721, & *Gregorisby* (Grels-
by) contra Coronæ vindicata a R. Magno ib. Nec id
ob jus Patronatus Padisensibus ab Episcopo permillum
311. — Ecclesia Alandiæ 246 249.
- Samojedi* Fennis non sunt cognati 83 sqq.
- Sanctorum* (Omnium) Altare & Capella, vid. *Omnium*
San-

INDEX.

Sandamala (rectius *Sondamala*, quod cfr.) ecclesia 253. 413.

Forte pars hodiernæ ecclesiæ Nouisilensis? 791.

Sastamala (Sastmola) Ecclesia Satac. 329.

Satacunda 119. 136. Ejus communitas testimonium exhibet de limitibus inter Dioceses Upsaliensem & Aboënsensem 372 sq. Judices ejus Territoriales 417 454. Satacundensium seditio sopita 22. 502 sq.

Saw (Fenn. *Savo*) Ecclesia Finl. 327, vid. *Sagu*.

Savilax, vid. *Savolax*.

Savolax primo unius ecclesiæ (Carelicæ) nomen, qua sensim divisa, illud toto adhæsit Provinciæ 132 sq. 231 sq. Svecis cessit 245. Incolarum ejus Decimæ 231. 355.

Sawilax, vid. *Savolax*.

Schisma inter Papas Urbanum IV & Clementem VII etiam nostros sollicitavit 380 sq.

Schola Aboënsis 35. 260. 281. 282 sq. 427. 560 sq. 587. 598. 671. 682 sq. 684. Ejus flos & Indulgentiæ ei comparatæ 427. Ejus ædes 554. Cura Episc. Conradi de ea 561 sq. Scholarium stipes 561. 599. Abusus inde facti 802. Rectores ejus (cf. *Rector* Scholæ) 676. 679. 681. 735. 744. 762. quo stipendio fruebantur 561. — *Schola* Fratrum Prædicatorum ibidem 671. — *Raumoensis* 35. 599. 671. — *Wiburgensis* ejusque Rectores 39. 599. 678. 679. 758. 760. — Ex *Scholis* R. Gustavus juvenes ad munera publica administranda evocavit 760 (cf. 725). Scholarum nostrarum, tempore Reformationis, linguor 724. 726. — Ut *Schola* in Ostrobotnia concederetur, Episc. Paulus Juusten apud R. Johannem III egit 765.

Scholares, vid. *Schola*.

Scholasticus (cf. *Rector* Scholæ) 281.

(sq.

Scriba Capicularis Aboæ primum constitutus 559. Episcopi 733

Scribendi ars Fennis priscis ignota fuit 67.

Scrinium S. Henrici, Vid. *Henrici* (S.).

Scri-

INDEX.

- Scripta* Fennice primus edidit Mich. Agricola 735.
Sedes Episcopalis Finl. in novum locum transfertur 104.
 183. 206 sq. 208.
Sedile Regium in Templo Aboënsi factum 604.
Sibbo Ecclesia Nyl. (Capella Ecclesiæ Borgo) 307. 311. 406.
Sibboby præd. in Alandia 226.
Sigfridi (S.) Altare & Præbenda. Vid. *Altare & Præbenda*.
Sigtunenſe Cœnobium Dominicanorum 173. 185. 202 sq.
 Ei Bibliothecam suam legavit Episc. Thomas 273. 185.
 Ejus fratribus se adjungit Mart. Skytte 35, & tandem e-
 jus fit Vicarius ib. Sigtunenſes Annales 204. 781. 784.
Sigurdus Canonicus Ab. 226. 267 sq.
Sillå (Petrus), ultimus Archidiaconus Ab. 57. 597.
Silvas Finlandiæ excidi & terras excoli Reges Birgerus,
 Magnus, & Ericus Pomeranus juserunt 215. 246. 418 sqq.
Simon Henrici Wiburgius 676. 723. 759.
Sirjáni Fennis cognati 75.
Sivardus, vid. *Sigurdus*.
Sjåla - Altaret, vid. *Altare* animarum.
Skatte - gods, vid. *Bona* tributaria.
Skel, vid. *Skål* & *Paulus*.
Skelga (Fulco), vid. *Fulco*.
Skillingi Prussici & Revalienſes 447. 498.
Skuru præd. 260.
Skytte Familia Nobilis Fennica 605 sq. 670 sq. 731. 808.
 — *Martinus*, vid. *Martinus* Skytte.
Skål (M. Petrus), vid. *Petrus*.
Skålgi (Matth.) 257.
Soinis præd. 719.
Sokne - Altare, vid. *Altare* Parochiale.
Sone Sonafon (cf. *Suno*) Legifer Finlandiæ Borealis 506. 527.
Sondamala (cf. *Sandamala*) ecclesia 253. 413. 791.
Sopola præd. 437.
Sorkis præd. 456.

Sor-